

Joop Beetsma, kenner van het bijenvolk én het imkersvolk

Het is een zonnige zondagmorgen, de eerste zondag van de lente van 1999 én de zondag na de Algemene Ledenvergadering van de VBBN. Een jaarvergadering overschaduwd door het bericht van overlijden van Joop Beetsma, hoofdredacteur van Bijen. Nog geen drie weken geleden, op een woensdagavond, voelde Joop zich na het avondeten misselijk. Het ging maar niet over, integendeel. Hij is diezelfde avond nog naar het ziekenhuis gebracht, waar een bloedvergiftiging geconstateerd werd. Al snel bleek dat er bij de nieren een groot gezwel zat. Joop heeft de afgelopen twee weken veel geslapen en is vrijdag 26 maart, in het bijzijn van zijn verwanten, overleden. De familie mist in hem een kameraad, de redactie een gedreven hoofdredacteur en de imkerorganisaties een kenner van het bijenvolk en, niet te vergeten, de imkers.

Van Groentje naar Bijen

In het colofon van het septembernummer van 't Groentje' in 1987 (Bijenteelt 89/9) staat onder het kopje 'Hoofdredacteur' voor het eerst de naam J. Beetsma. Joop Beetsma volgde de heer J. Wesdorp op als hoofdredacteur van het maandschrift van de VBBN. Ik heb eventjes dit nummer van het Groentje opgezocht én wat schetst mijn verbazing: de nieuwe hoofdredacteur streeft er naar zo snel mogelijk tot een gemeenschappelijk maandblad te komen. In het najaar van datzelfde jaar wilde hij reeds de eerste vergaderingen beleggen. Dat was Joop! Hij was bereid om zijn brede kennis van de bijenhouderij in te zetten als hoofdredacteur van het maandschrift van de VBBN, maar hij was er voor alle imkers en grenzen van de bijenhouderorganisaties kende hij niet. In zijn eerste 'Van de redactie' schrijft hij dan ook: 'De werkzaamheden van het voorbereiden van het maandblad kunnen over meer redactieleden en vaste medewerkers verdeeld worden; op deze wijze kunnen alle georganiseerde imkers profiteren van de in ons land aanwezige specialistische kennis en ervaring.' Het duurt dan nog tot september 1990 voor we naar Den Bosch afreizen, waar in de stationsrestaurant de eerste besprekingen met de redactie van Bijenteelt, het maandblad van de zuidelijke bonden, plaatsvinden. Er volgen veel vergaderingen, en in januari 1992 is het zover: het eerste nummer van Bijen valt in

de bus van de imkers die lid zijn van de Imkersbond ABTB, de Imkersbond van de LLTB, de Bond van Bijenhouders van de NCB en de VBBN. Tot verdriet van Joop is het helaas niet gelukt om ook de ANI bij het maandblad te betrekken.

Voor de eerste redactievergaderingen reden we naar café Terminus bij het station in Den Bosch. Joop zet z'n redactieteam, aangevuld met redactiesecretaris Marga Canters, vormgever Jelle de Gruyter en drukkerij Modern, aan het werk. Bijen moet een vakblad worden voor alle imkers, jong, oud, geleerd en niet geleerd. Van welke bond je lid bent? Daar wordt niet naar gevraagd. Voorop staat dat Bijen een gevarieerd en goed leesbaar blad is, waarin tekst afgewisseld wordt met foto's en plaatjes.

99

Joop Beetsma bij het 100-jarig bestaan van de afdeling Bennekom. Foto Marleen Boerjan

Cultuurverschillen

Het was eigenlijk een logische zaak dat Joop Beetsma hoofdredacteur werd van een vakblad voor alle imkers. Als wetenschappelijk medewerker bijenkunde aan de Landbouww Universiteit Wageningen was hij niet alleen goed op de hoogte van het wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot de biologie van het bijenvolk en bijenziekten, maar ook wist hij precies wat er zich zoal in de praktijk afspeelde. Hij was zich zeer goed bewust van het feit dat de bijenhouderij voor veel imkers een hobby is maar kende tevens de vragen van het bedrijfsmatige imkeren. Zijn wortels lagen dan misschien wel in Wageningen, hij stelde zich ten opzichte van de bijenhoudersorganisaties onafhankelijk op. Het deed hem dan ook veel pijn, toen bleek dat er wel degelijk verschillende bijenhoudersorganisaties waren die ieder voor zich herkenbaar in het blad wilden zijn. Vooral in het begin waren de verschillen ook voelbaar tijdens de redactievergaderingen, die toen zeker niet zonder spanningen verliepen. Maar Joop bleef optimistisch, rustig en vooral zichzelf. Het is dankzij deze laatste eigenschappen dat het redactieteam harmonieus samenwerkte, én dat het werk de komende tijd in de geest van Joop voortgezet kan worden.

Het rode potlood

Voor Joop was het essentieel dat de inhoud van Bijen een goede balans vormde tussen praktijk en wetenschap. In de redactievergaderingen kwam dit punt dan ook regelmatig aan de orde, vooral omdat er uit het veld wel eens werd opgemerkt dat Bijen niet meer voor de 'gewone' imker zou zijn. Sommige

artikelen werden te moeilijk gevonden. Ook dit soort opmerkingen waren stekeligheden, die door Joop op zijn eigen rustige en innemende wijze werden gepareerd. De leesbaarheid stond voorop, op minutieuze wijze heeft hij daar altijd aan gewerkt. In mijn computer vind ik nog een e-mail van 29 november 1998 waarin Joop, naar aanleiding van ingezonden kopij het volgende zegt: 'Op de volgende redactievergadering moeten we toch weer eens bespreken hoe we met de kopij omgaan. We moeten echt technische termen vermijden en buitenlandse termen verklaren. Bovendien moet het redactielid contact opnemen met de schrijver of met iemand die kennis van zaken heeft, als hij of zij iets niet begrijpt.' Hij wilde altijd de laatste drukproef inzien en als je dan dacht dat je alle fouten er uit had gehaald, dan had je het helemaal mis. Hij gebruikte een rood potlood en soms kon het gebeuren dat de proefdruk meer rood dan zwart zag. 'Ach, ik vond die zin niet zo goed lopen. Ik heb hem toch maar aangepast', was dan zijn commentaar.

We zullen zijn rode potlood en zijn regelmatige handschrift dan ook node missen. Echter, de positieve instelling die Joop Beetsma op het gehele redactieteam heeft overgebracht, is een garantie voor een voortgaande vruchtbare samenwerking.

*Marleen Boerjan,
Mede namens Marga Canters, Mari van Iersel, Ab Kuypers,
Rob Molenaar, Martin Schynds, Jelle de Gruyter van
Grafisch Atelier Wageningen en Harry Bijleveld en Karel
Heij van drukkerij Modern.*

Joop in actie tijdens de viering van het 100-jarig bestaan van de VBBN in het Bijenhuis. Foto Marleen Boerjan